

SL

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Na kratko o reviziji skupnih podjetij EU za leto

2018

**Predstavitev letnega poročila Evropskega računskega sodišča
o skupnih podjetjih EU za leto 2018**

Vsebina

	Odstavek
Povzetek	I–IV
Kaj Sodišče revidira	01–17
Pravna struktura in ustanovitev	01–03
Skupna podjetja delujejo v okviru programa Obzorja 2020 in skupnosti Euratom	04–09
Posebne ukrepe programa Obzorje 2020 trenutno izvaja osem skupnih podjetij	04–07
Eno skupno podjetje je bilo ustanovljeno za projekt ITER	08–09
Ureditve upravljanja	10
Financiranje in viri skupnih podjetij za leto 2018	11–16
Postopek razrešnice	17
Revizija Sodišča	18–21
Mandat Sodišča	18
Uporaba dela drugih	19–20
Ocena tveganja, ki jo je opravilo Sodišče	21
Splošni rezultati letnih revizij skupnih podjetij za proračunsko leto 2018	22–44
Mnenja brez pridržkov ...	22–28
... o zaključnih računih za vsa skupna podjetja, vendar s poudarjeno zadevo za Skupno podjetje F4E v zvezi s prispevkom EU k ITER	22–24
... o prihodkih, povezanih z zaključnimi računi vseh skupnih podjetij	25
... o plačilih, povezanih z zaključnimi računi vseh skupnih podjetij	26–28
V opažanjih Sodišča se obravnavajo tudi področja, na katerih so možne izboljšave	29–43
Upravljanje proračuna in finančno poslovanje	30
Raven izvajanja dejavnosti skupnih podjetij v okviru 7. OP in prispevki članov	31
Raven izvajanja dejavnosti skupnih podjetij v okviru programa Obzorje 2020 in prispevki članov	32–36

Notranje kontrole v zvezi s plačili	37–40
Upravljanje projektov in nepovratnih sredstev	41–43
Spremljanje upoštevanja prejšnjih revizijskih ugotovitev	44
Druge revizije in pregledi, povezani s skupnimi podjetji	45

Seznam kratic

Seznam vključuje kratice skupnih podjetij in drugih organov EU iz tega poročila.

Kratika	Polno ime
7. OP	sedmi okvirni program za raziskave in tehnološki razvoj (2007–2013)
ARTEMIS	Skupno podjetje ARTEMIS za izvedbo skupne tehnološke pobude o vgrajenih računalniških sistemih
BBI	Skupno podjetje za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase
CAS	Common Audit Service of the Commission's DG RTD
CFS	potrdilo o računovodskih izkazih
Čisto nebo	Skupno podjetje Čisto nebo
EA	Executive Agency
EASA	The European Union Aviation Safety Agency
ECSEL	Skupno podjetje za elektronske komponente in sisteme
EIT	Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo
ENIAC	Posvetovalni svet Evropske pobude za nanoelektroniko
Euratom	Evropska skupnost za atomsko energijo
EuroHPC	Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo
EVM	Earned value management
F4E	Skupno podjetje Fuzija za energijo

GCV	Skupno podjetje za gorivne celice in vodik
GD RTD	Generalni direktorat za raziskave in inovacije
IMI	Skupno podjetje za izvajanje skupne tehnološke pobude za inovativna zdravila
IPE	Instrument za povezovanje Evrope
ITER	mednarodni termonuklearni poskusni reaktor
MFF	Multiannual financial framework
NFA	National funding authority
Obzorje 2020	okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje 2020 (2014–2020)
P2P	javno–javno partnerstvo
PMO	Urad za vodenje in plačevanje posameznih pravic
S2R	Skupno podjetje Shift2Rail (evropska železniška pobuda)
SESAR	Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba
SNE	Seconded National Expert
TEN-T	program za vseevropsko prometno omrežje

Povzetek

I Sodišče je za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2018, izdalo revizijsko mnenje brez pridržka o zaključnih računih vseh skupnih podjetij. Kljub temu je Sodišče svojemu revizijskemu mnenju o zaključnem računu Skupnega podjetja Fuzija za energijo (F4E) za leto 2018 tako kot v prejšnjih letih dodalo poudarjeno zadevo, s katero želi pritegniti pozornost na tveganje nadaljnjih zvišanj stroškov in zamud pri izvajanju projekta ITER.

II Izdalo je tudi revizijsko mnenje brez pridržka o zakonitosti in pravilnosti plačil in prihodkov, povezanih z zaključnimi računi za leto 2018, in sicer za vsa skupna podjetja.

III Na splošno so bili z revizijo zaključnih računov skupnih podjetij in z njimi povezanih transakcij, ki jo je opravilo Sodišče, potrjeni pozitivni rezultati, o katerih je Sodišče poročalo že v prejšnjih letih.

IV Prispevki članov za dejavnosti v okviru 7. OP in TEN-T, ki jih izvaja pet skupnih podjetij (SESAR, Čisto nebo, IMI, GCV in ECSEL), so konec leta 2018 in v zaključni fazi programa znašali približno 89 % ciljnih vrednosti, določenih v ustanovnih uredbah skupnih podjetij. Tudi sedem skupnih podjetij, ki izvajajo dejavnosti programa Obzorje 2020 (SESAR, Čisto nebo, IMI, GCV, ECSEL, BBI in S2R), ni doseglo ciljev glede napredka pri programu in z njim povezanega prispevka. Do sredine programskega obdobja, tj. konec leta 2018, so skupna podjetja v povprečju izvedla samo 39 % svojih dejavnosti v okviru programa Obzorje 2020 in povezanih dodatnih dejavnosti. Če se dodatne dejavnosti ne upoštevajo, je stopnja izvajanja znašala le 31 %. Podobno so skupna podjetja v povprečju dosegla le 25 % svojih ciljnih vrednosti glede prispevkov za operativne dejavnosti v primerjavi s 75 % za svoje dodatne dejavnosti.

Kaj Sodišče revidira

Pravna struktura in ustanovitev

01 Skupna podjetja so vrsta javno-zasebnega partnerstva s pravno osebnostjo. Njihov namen je rezultate projektov na strateških področjih raziskav in inovacij približati trgu ter izboljšati povezavo med raziskavami in družbeno rastjo.

02 Ustanovljena so v skladu s členom 187 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali – v primeru Skupnega podjetja Fuzija za energijo (F4E) – členi 45 do 51 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (Euratom).

03 Sestavljeni so iz javnih članov, ki so običajno Evropska unija (ki jo zastopa Komisija), sodelujoče države članice in mednarodne organizacije, ter zasebnih članov iz zadevnih panog in v nekaterih primerih s področja raziskav. Skupna podjetja, z izjemo F4E, sama sprejmejo svoj raziskovalni program in dodeljujejo finančna sredstva, predvsem z odprtimi razpisi za zbiranje predlogov.

Skupna podjetja delujejo v okviru programa Obzorja 2020 in skupnosti Euratom

Posebne ukrepe programa Obzorje 2020 trenutno izvaja osem skupnih podjetij

04 Prvo skupino sedmih skupnih podjetij, ki izvajajo posebne ukrepe programa Obzorje 2020, sestavljajo:

- Skupno podjetje Čisto nebo,
- Skupno podjetje za raziskave o upravljanju zračnega prometa enotnega evropskega neba (SESAR),
- Skupno podjetje za gorivne celice in vodik (GCV),
- Skupno podjetje za izvajanje skupne tehnološke pobude za inovativna zdravila (IMI),
- Skupno podjetje za elektronske komponente in sisteme (ECSEL), ki je bilo ustanovljeno leta 2014 z združitvijo dveh skupnih podjetij: Posvetovalnega sveta

Evropske pobude za nanoelektroniko (ENIAC) in Skupnega podjetja ARTEMIS za izvedbo skupne tehnološke pobude o vgrajenih računalniških sistemih,

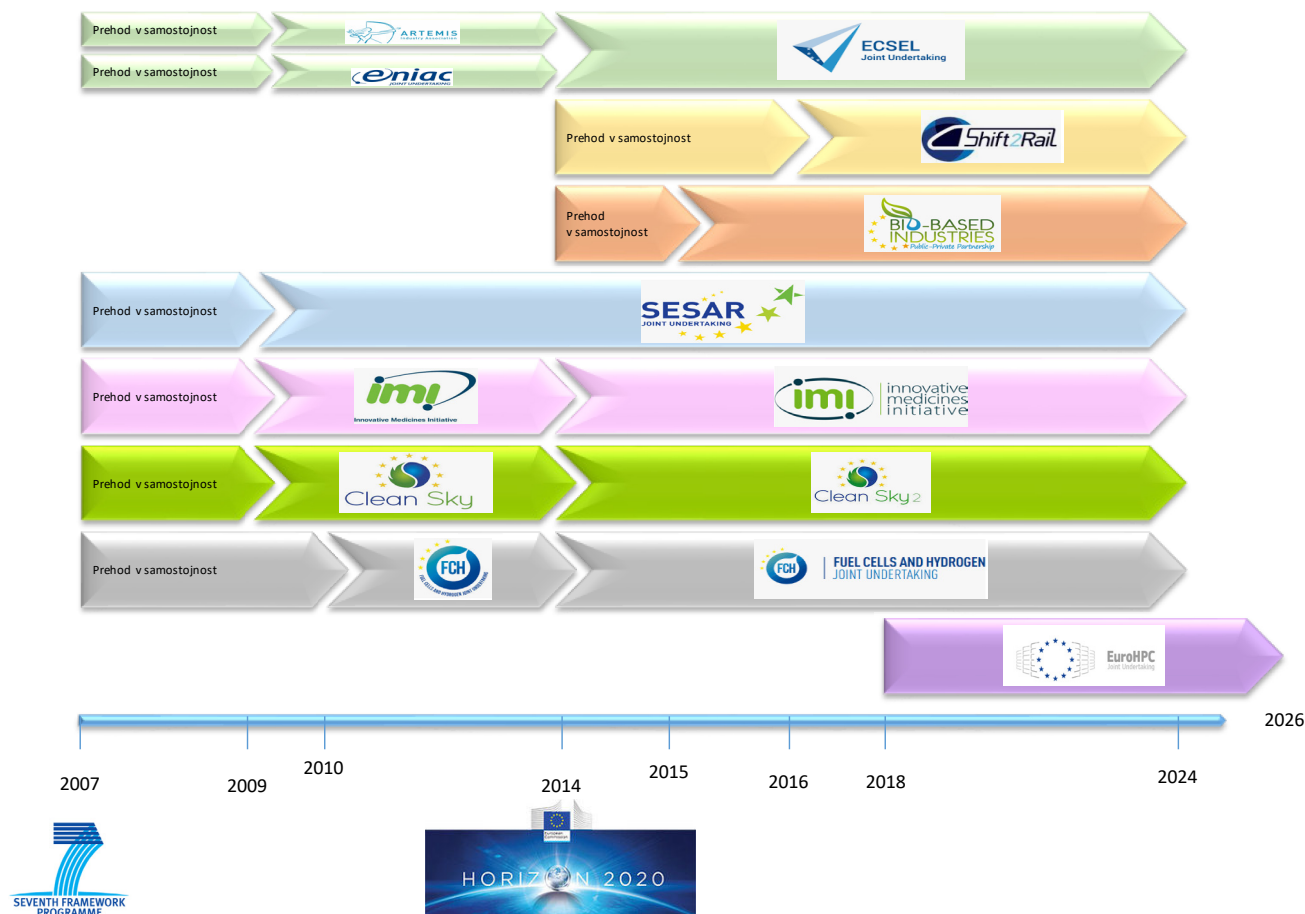
- o Skupno podjetje za industrijske panoge, ki temeljijo na rabi biomase (BBI), in
- o Skupno podjetje Shift2Rail (S2R).

05 Poleg naštetih je Svet novembra 2018 ustanovil še osmo skupno podjetje na področju digitalnih raziskav, in sicer Skupno podjetje za evropsko visokozmogljivostno računalništvo (EuroHPC). Ta organ je bil ustanovljen s skupno pobudo EU in drugih evropskih držav za razvoj vrhunskega ekosistema superračunalništva v Evropi. Zaključne račune tega skupnega podjetja bo Sodišče prvič revidiralo leta 2020.

06 V skladu s sedanjimi načrti naj bi ta skupna podjetja delovala do leta 2024, razen Skupno podjetje EuroHPC, ki bo delovalo do konca leta 2026.

07 Na [sliki 1](#) je prikazan pregled datumov ustanovitve in načrtovano trajanje operacij teh skupnih podjetij, ki delujejo v okviru programa Obzorje 2020.

Slika 1 – Skupna podjetja, ki delujejo v okviru programa Obzorje 2020 – datum ustanovitve in načrtovano trajanje dejavnosti

Vir: Evropska komisija na podlagi uredb Sveta o ustanovitvi skupnih podjetij s spremembami Sodišča

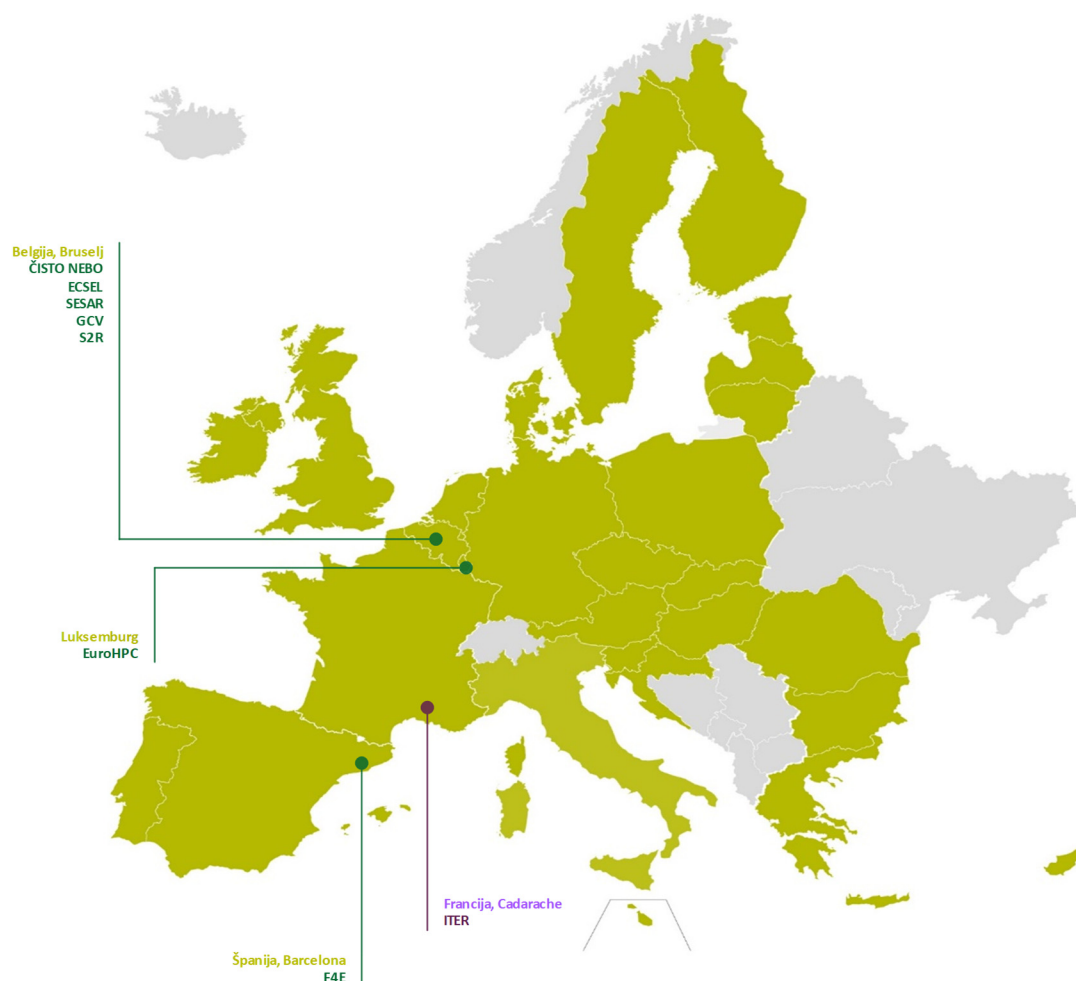
Eno skupno podjetje je bilo ustanovljeno za projekt ITER

08 Leta 2007 je EU v skladu s Pogodbo Euratom za obdobje 35 let ustanovila Skupno podjetje Fuzija za energijo (F4E). Njegova naloga je zagotavljanje prispevka Evrope k mednarodnemu termonuklearnemu poskusnemu reaktorju (ITER) – globalnemu znanstvenemu partnerstvu, katerega cilj je dokazati, da je jedrska fuzija uspešno delujoč in trajnosten vir energije.¹ Ustanovni člani Skupnega podjetja F4E so Euratom, ki ga zastopa Komisija, države članice Euratoma in Švica.

09 Vsa skupna podjetja, ki delujejo v okviru programa Obzorje 2020, imajo sedež v Bruslju (Belgiji), razen Skupnega podjetja EuroHPC, ki je v Luxembourg. Skupno podjetje F4E ima sedež v Barceloni (Španiji), glavne zmogljivosti za fuzijo pa se gradijo v Cadarachu v Franciji (glej [sliko 2](#)).

¹ Namen projekta ITER, ki se je začel izvajati leta 2005, sta izgradnja in upravljanje poskusnega objekta, s katerim naj bi se dokazala znanstvena izvedljivost fuzije kot prihodnjega trajnostnega vira energije. Pri njem sodeluje sedem svetovnih partneric (EU, ki jo zastopa Evropska skupnost za atomsko energijo (Euratom), Združene države Amerike, Rusija, Japonska, Kitajska, Južna Koreja in Indija).

Slika 2 – Sedeži skupnih podjetij v Evropski uniji

Vir: Evropsko računsko sodišče

Ureditve upravljanja

10 Večina skupnih podjetij temelji na dvostranskem modelu, pri čemer Komisija in zadevna panoga (v nekaterih primerih tudi raziskave) sodelujeta v upravnem odboru ter prispevata k dejavnostim skupnega podjetja (SESAR, Čisto nebo, IMI, GCV, BBI in S2R). Ostala temeljijo na tristranskem modelu, v katerem države članice, Komisija in zadevna panoga sodelujejo v upravnem odboru in prispevajo k dejavnostim skupnega podjetja (ECSEL in EuroHPC).

Financiranje in viri skupnih podjetij za leto 2018

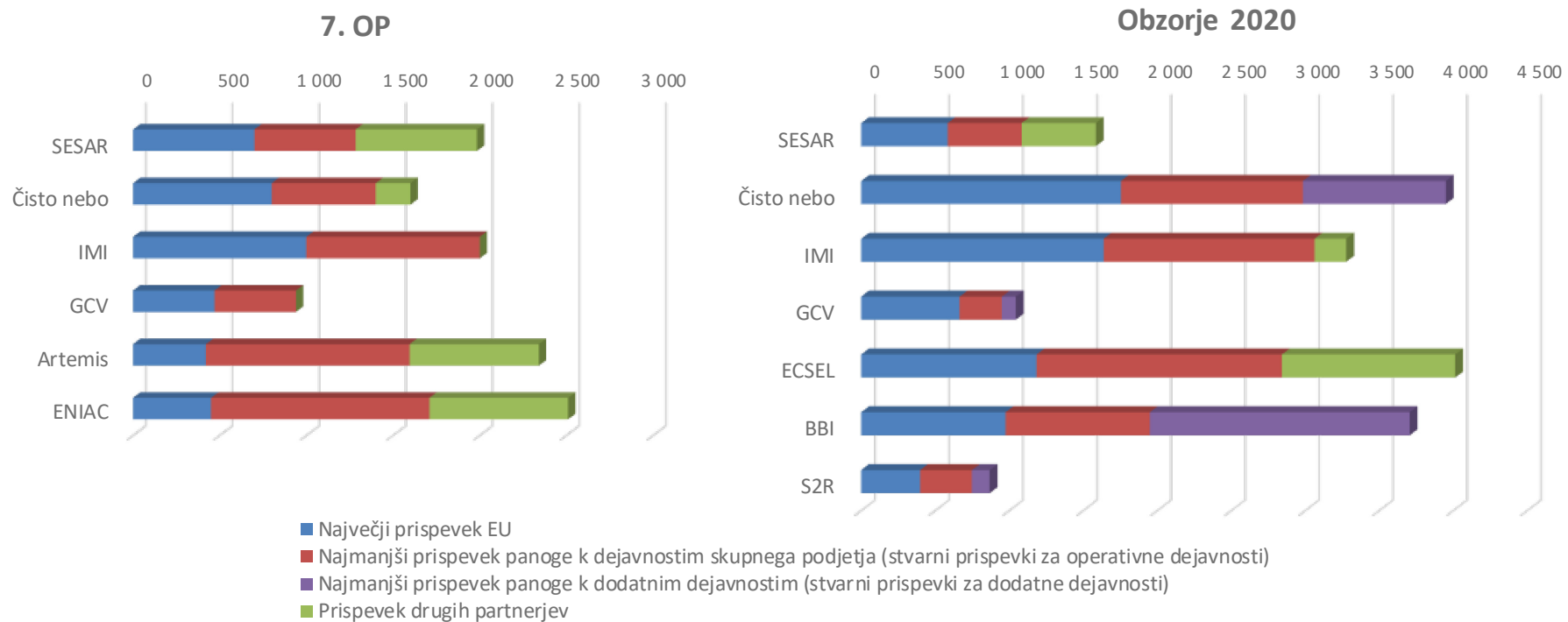
11 Tako EU kot partnerji iz zadevne panoge in raziskav prispevajo k financiranju raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti skupnih podjetij, ki izvajajo projekte v okviru 7. OP in programa Obzorje 2020:

- Komisija zagotavlja denarna sredstva iz 7. OP in programa Obzorje 2020 za sofinanciranje raziskovalnih in inovacijskih projektov skupnih podjetij. Dve skupni podjetji (SESAR in S2R) prejemata tudi sredstva iz programa vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T),
- partnerji iz zadevne panoge in raziskav zagotavljajo stvarne prispevke za izvajanje raziskovalnih in inovacijskih projektov skupnih podjetij ter
- Komisija in zasebni partnerji zagotavljajo enake denarne prispevke za financiranje upravnih stroškov skupnih podjetij.

12 Za dejavnosti v okviru 7. OP mora biti znesek stvarnih prispevkov, ki jih zagotovijo partnerji iz panoge in raziskav, enak znesku denarnih prispevkov EU. Za dejavnosti v okviru programa Obzorje 2020 pa so zneski denarnih prispevkov EU in stvarnih prispevkov zasebnih partnerjev za raziskovalne in inovacijske projekte v okviru programa Obzorje 2020 določeni v zadevnih ustanovnih uredbah skupnih podjetij.

13 Na [sliki 3](#) je prikazana ocenjena razčlenitev prispevkov za 7. OP in program Obzorje 2020.

Slika 3 – Prispevki članov v življenjski dobi skupnega podjetja (v milijonih EUR)

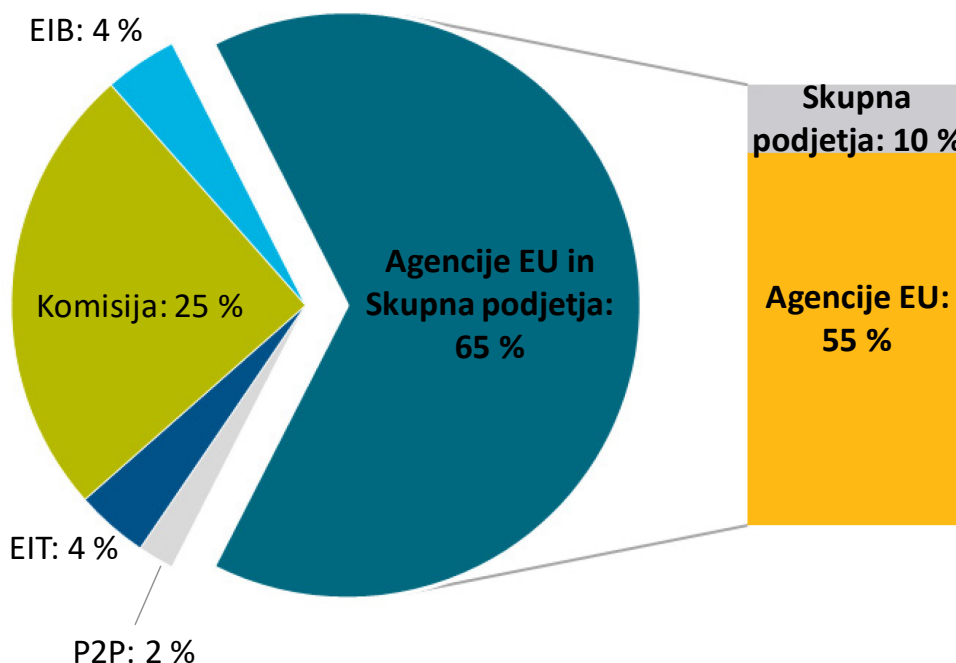

Vir: Evropsko računsko sodišče

14 Prispevki članov iz panog so dveh vrst: za vsa skupna podjetja morajo zasebni člani k skupnim stroškom raziskovalnih in inovacijskih projektov skupnih podjetij prispevati minimalni znesek. Ta prispevek je opredeljen kot razlika med skupnimi stroški projektov in sofinanciranjem EU. Pri štirih skupnih podjetjih (Čisto nebo, GCV, BBI in S2R) morajo zasebni člani zagotoviti tudi minimalni znesek stvarnih prispevkov, ki jih tvorijo dodatne dejavnosti, ki se izvajajo zunaj delovnih programov skupnih podjetij, vendar spadajo med cilje skupnih podjetij.

15 Skupna podjetja (razen F4E) upravljajo približno 10 % ali 7,2 milijarde EUR celotnega proračuna programa Obzorje 2020, kot je prikazano na [sliki 4](#). Financiranje EU ima učinek finančnega vzvoda in privabi približno 17 milijard EUR naložb v raziskovalne in inovacijske projekte na področjih programa Obzorje 2020, prenesenih na skupna podjetja. Za leto 2018 je skupni proračun za plačila sedmih skupnih podjetij, ki izvajajo dejavnosti raziskovalnega programa, znašal 1,2 milijarde EUR (leta 2017: 1,2 milijarde EUR), ob koncu leta 2018 pa je bilo v njih zaposlenih 227 oseb (2017: 227), in sicer so bili to uradniki, začasni in pogodbeni uslužbenci ter napoteni nacionalni strokovnjaki.

Slika 4 – Proračunski delež programa Obzorje 2020 po izvajalskih organih

Vir: Evropsko računsko sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

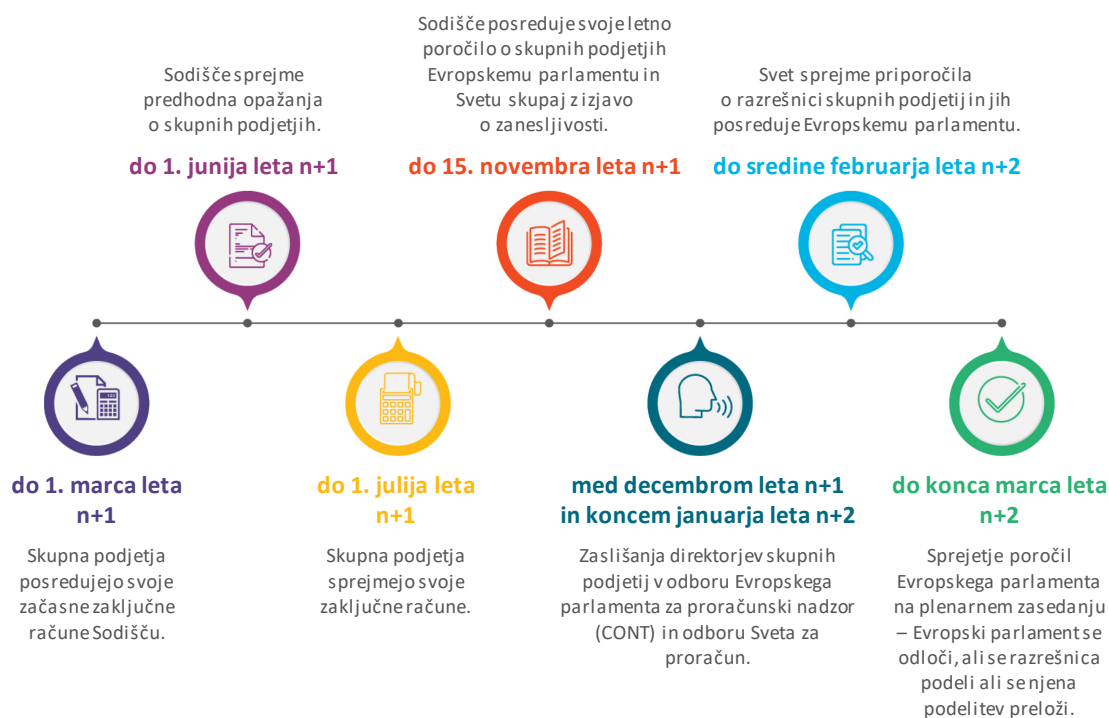
16 Skupno podjetje F4E financirajo predvsem Euratom in njegove države članice. Skupna sredstva Euratoma, namenjena Skupnemu podjetju F4E, so omejena na 6,6 milijarde EUR do konca leta 2020. Leta 2018 je letni proračun Skupnega

podjetja F4E za plačila znašal 794,8 milijona EUR (2017: 847,6 milijona EUR). Na koncu leta 2018 je bilo v Skupnem podjetju F4E zaposlenih 442 oseb (leta 2017: 449), in sicer so bili to uradniki in začasni uslužbenci.

Postopek razrešnice

17 Časovni načrt za letni postopek za podelitev razrešnice je prikazan na [sliki 5](#).

Slika 5 – Letni postopek za podelitev razrešnice

Vir: Evropsko računsko sodišče

Revizija Sodišča

Mandat Sodišča

18 Sodišče je v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) revidiralo zaključne račune osmih skupnih podjetij za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2018, ter zakonitost in pravilnost z njimi povezanih transakcij.

Uporaba dela drugih

19 Sodišče je pri reviziji zanesljivosti zaključnih računov skupnih podjetij svoje mnenje pripravilo na podlagi končnih revizijskih poročil neodvisnih zunanjih revizorjev, ki so jih najela posamezna skupna podjetja. Za vsako skupno podjetje je preučilo kakovost revizijskega dela na področjih, najbolj dovzetnih za napake.

20 Pri reviziji skladnosti z izkazi povezanih plačil je upoštevalo delo, ki so ga opravili drugi revizorji. Zato je Sodišče ocenilo in preizkusilo sistem notranjih kontrol skupnih podjetij, pregledalo in ponovno izvedlo naknadne revizije, ki so jih opravili skupna revizijska služba Komisije in njeni pogodbeni zunanji revizorji, ter analiziralo revizije, povezane s skupnimi podjetji, ki jih je opravila Služba Komisije za notranjo revizijo.

Ocena tveganja, ki jo je opravilo Sodišče

21 Pri letni reviziji zaključnih računov skupnih podjetij in z njimi povezanih transakcij za leto 2018 je bila upoštevana ocena tveganja skupnih podjetij, ki jo je opravilo Sodišče in je na kratko predstavljena v nadaljevanju:

- o zaključni računi skupnih podjetij se pripravijo v skladu z računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije. Ta pravila temeljijo na mednarodno sprejetih računovodskih standardih za javni sektor. Ker je bilo število pomembnih napak, ugotovljenih v preteklosti, majhno, Sodišče meni, da je tveganje za zanesljivost zaključnih računov majhno. Vendar je bilo zaradi pomembne spremembe računovodske usmeritve v letu 2018 tveganje za Skupno podjetje F4E ocenjeno kot srednje,
- o plače upravlja Urad za vodenje in plačevanje posameznih pravic (PMO) na Komisiji, ki ga Sodišče revidira v okviru svoje specifične ocene upravnih

odhodkov EU. V zvezi s temi odhodki v zadnjih letih ni bilo odkritih pomembnih napak,

- tveganje za zakonitost in pravilnost postopkov zaposlovanja je bilo na splošno majhno, vendar srednje za skupna podjetja z veliko fluktuacijo zaposlenih,
- tveganje v zvezi s plačili nepovratnih sredstev je bilo na splošno ocenjeno kot srednje, saj morajo upravičenci potrdila o računovodskih izkazih v okviru programa Obzorje 2020 predložiti le ob koncu projekta, če prispevki EU presegajo 325 000 EUR, prav tako pa upravičenci niso dolžni predložiti podrobne dokumentacije ali dokazov za vmesna plačila v okviru programa Obzorje 2020 (načelo zaupanja),
- glede na omejeno število postopkov za pogodbeni plačila in javno naročanje je bilo tveganje na splošno majhno, vendar srednje za Skupno podjetje F4E, ki upravlja kompleksne postopke javnega naročanja za naročila visoke vrednosti.

Splošni rezultati letnih revizij skupnih podjetij za proračunsko leto 2018

Mnenja brez pridržkov ...

... o zaključnih računih za vsa skupna podjetja, vendar s poudarjeno zadevo za Skupno podjetje F4E v zvezi s prispevkom EU k ITER

22 Sodišče je izreklo revizijska mnenja brez pridržkov o zaključnih računih vseh skupnih podjetij. Po njegovem mnenju zaključni računi skupnih podjetij v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo njihov finančni položaj na dan 31. decembra 2018 ter njihov poslovni izid in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z določbami finančnih uredb, ki se zanje uporabljajo, in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije.

23 Tako kot v prejšnjih letih je revizijskemu mnenju Sodišča o zaključnem računu Skupnega podjetja F4E za leto 2018 dodana poudarjena zadeva², da se opozori na naslednje:

- o Svet ITER je novembra 2016 odobril novo referenčno osnovo projekta ITER, in sicer na podlagi pričakovanega začetka operativne faze (tj., ko bo dosežena prva plazma³) leta 2025 in zaključka faze izgradnje leta 2035. Ta nova referenčna osnova je navedena kot prvi možni datum, ko je to tehnično izvedljivo. V prejšnji referenčni osnovi iz leta 2010 je bilo ocenjeno, da bo faza izgradnje zaključena leta 2020,
- o Skupno podjetje F4E je ponovno izračunalo svoj prispevek k fazi izgradnje projekta, ki zdaj znaša 12 milijard EUR (v cenah iz leta 2008), kar je povečanje glede na znesek 6,6 milijarde EUR (v cenah iz leta 2008), ki ga je Svet EU odobril leta 2010. Ta ocena ne vključuje rezerv za nepredvidene dogodke, čeprav je

² S poudarjeno zadevo se opozori na zadevo, ki v zaključnem računu ni pomembno napačno navedena, vendar je tako pomembna, da je bistvena za uporabnikovo razumevanje zaključnega računa.

³ Prva plazma je faza izgradnje fuzijske naprave, ki bo omogočala testiranje bistvenih komponent naprave, in tudi točka, na kateri se začne operativna faza.

Komisija predlagala, da bi primerna rezerva za časovni načrt znašala do 24 mesecev, za proračun pa 10–20 % sredstev,

- o Združeno kraljestvo je 29. marca 2017 obvestilo Evropski svet o svoji odločitvi o izstopu iz EU in Euratoma. Ta odločitev lahko bistveno vpliva na dejavnosti Skupnega podjetja F4E in projekt ITER po letu 2020.

24 Čeprav je Skupno podjetje F4E sprejelo pozitivne ukrepe za izboljšanje upravljanja in nadzora svojega prispevka k fazi izgradnje projekta, še vedno obstaja tveganje nadaljnjih zvišanj stroškov in zamud pri njegovem izvajanju glede na sedanjo referenčno osnovo.

... o prihodkih, povezanih z zaključnimi računi vseh skupnih podjetij

25 Sodišče je za vsa skupna podjetja izreklo *revizijska mnenja brez pridržkov* o zakonitosti in pravilnosti prihodkov, povezanih z zaključnimi računi za leto, ki se je končalo 31. decembra 2018. Po mnenju Sodišča so bile transakcije v vseh pomembnih pogledih zakonite in pravilne.

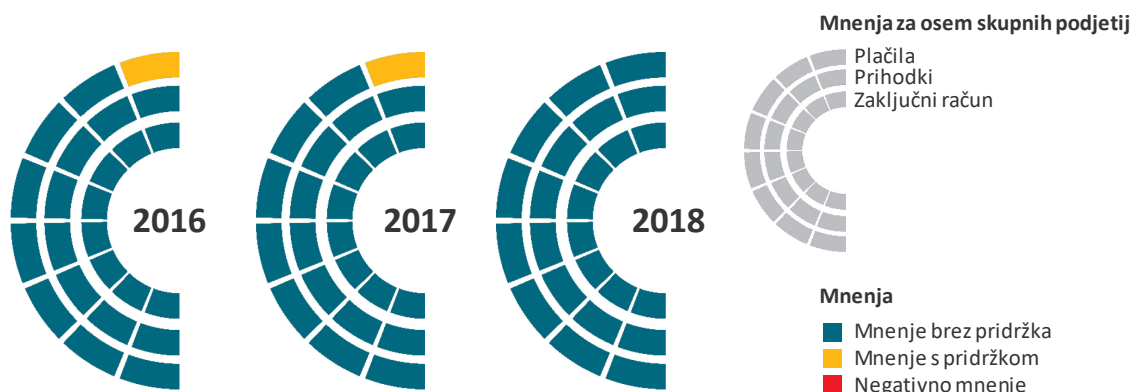
... o plačilih, povezanih z zaključnimi računi vseh skupnih podjetij

26 Sodišče je za vsa skupna podjetja izreklo *revizijska mnenja brez pridržkov* o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnimi računi za leto, ki se je končalo 31. decembra 2018. Po mnenju Sodišča so bile transakcije v vseh pomembnih pogledih zakonite in pravilne.

27 Sodišče je prvič izreklo tudi revizijsko mnenje brez pridržka o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z zaključnim računom Skupnega podjetja ECSEL za leto 2018. Ker je bil delež plačil v okviru 7. OP (za katera Skupno podjetje ECSEL ni moglo izračunati enotne stopnje napake) nizek (približno 20 % plačil), je imelo Sodišče razumno zagotovilo, da je stopnja napake za skupna plačila Skupnega podjetja ECSEL za leto 2018 pod pragom pomembnosti v višini 2 % (glej tudi odstavek **38**).

28 Na [sliki 6](#) je pregled mnenj Sodišča o zanesljivosti zaključnih računov ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij (prihodki in plačila) za osem skupnih podjetij od leta 2016 do leta 2018.

Slika 6 – Mnenja o skupnih podjetjih v obdobju 2016–2018

Vir: Evropsko računsko sodišče

V opažanjih Sodišča se obravnavajo tudi področja, na katerih so možne izboljšave

29 Sodišče je izrazilo tudi različna opažanja, v katerih so poudarjene pomembne zadeve in področja, na katerih so možne izboljšave, ki se v glavnem nanašajo na upravljanje proračuna in finančno poslovanje, stvarne prispevke članov, notranje kontrole za plačila in postopke dodelitve nepovratnih sredstev.

Upravljanje proračuna in finančno poslovanje

30 Sodišče je odkrilo neodpravljene pomanjkljivosti pri proračunskem načrtovanju odobritev plačil, in sicer zlasti:

- da je moralo Skupno podjetje F4E za kritje dejanskih potreb po plačilih v letu 2018 povečati odobritve plačil za leto 2018 za približno 160 milijonov EUR ali 25 % prvotnega računa,
- da je bila v primerih skupnih podjetij SESAR in ECSEL stopnja izvrševanja za odobritve plačil v letu 2018 bistveno nižja od pričakovane. Vzrok za to so bile zamude pri izvajanju projektov in to, da neporabljene odobritve plačil, prenesene iz prejšnjih let, niso bile v celoti upoštevane pri načrtovanju potreb proračuna za leto 2018.

Raven izvajanja dejavnosti skupnih podjetij v okviru 7. OP in prispevki članov

31 Leta 2018 je bilo izvajanje dejavnosti petih skupnih podjetij v okviru 7. OP in TEN-T (SESAR, Čisto nebo, IMI, GCV in ECSEL) v zaključni fazi. Konec leta 2018 so prispevki članov za te dejavnosti predstavljali približno 89 % ciljnih vrednosti za prispevke, določenih v ustanovnih uredbah skupnih podjetij (glej [tabelo 1](#)).

Tabela 1 – 7. OP in TEN-T – prispevki članov (v milijonih EUR)

Prispevki članov (v skladu z ustanovno uredbo)			Skupna podjetja v okviru 7. OP	Prispevki članov (na dan 31. decembra 2018)			
EU	Drugi člani	Skupaj		EU	Drugi člani	Skupaj	Stopnja izvrševanja
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	Čisto nebo 1	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IMI 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	GCV 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (za Artemis/Eniac)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Skupaj	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Vir: podatki, ki so jih posredovala skupna podjetja

Raven izvajanja dejavnosti skupnih podjetij v okviru programa Obzorje 2020 in prispevki članov

32 Prispevki članov niso dosegli ciljev, določenih za sedem skupnih podjetij (SESAR, Čisto nebo, IMI, GCV, ECSEL, BBI, S2R), ki izvajajo dejavnosti v okviru programa Obzorje 2020. V letu 2018, ki je peto leto programskega obdobja, je bilo izvedenih le 39 % njihovih dejavnosti v okviru programa Obzorje 2020 in povezanih dodatnih dejavnosti. Če se dodatne dejavnosti ne upoštevajo, je stopnja izvrševanja znašala le 31 % (glej [tabelo 2](#)).

33 Do konca leta 2018 je Komisija prispevala znesek v višini 2,5 milijarde EUR (35 % dogovorjenih skupnih prispevkov v višini 7,2 milijarde EUR), partnerji iz zadevne panoge in raziskav pa so prispevali 4 milijarde EUR (41 % dogovorjenih skupnih prispevkov v višini 9,8 milijarde EUR). Ta znesek v višini 4 milijard EUR je bil sestavljen iz:

- o 1,7 milijarde EUR stvarnih prispevkov za lastne operative dejavnosti skupnih podjetij v okviru programa Obzorje 2020 (od tega je bilo konec leta 2018 potrjene približno 0,6 milijarde EUR) in
- o 2,3 milijarde EUR stvarnih prispevkov za dodatne dejavnosti, ki se izvajajo zunaj delovnih programov skupnih podjetij, vendar spadajo med njihove cilje.

Tabela 2 – Obzorje 2020 – prispevki članov (v milijonih EUR)

Prispevki članov (v skladu z ustanovno uredbo)				Skupna podjetja v okviru programa Obzorje 2020	Prispevki članov (na dan 31. decembra 2018)						
EU	Stvarni prispevki za operativne dejavnosti drugih članov (1)	Stvarni prispevki za druge dejavnosti drugih članov (2)	Skupaj		EU	Potrjeni stvarni prispevki za operativne dejavnosti	Sporočeni, vendar nepotrjeni stvarni prispevki za operativne dejavnosti	Stvarni prispevki za druge dejavnosti	Skupaj	Stopnja izvrševanja s stvarnimi prispevki za druge dejavnosti	Stopnja izvrševanja brez stvarnih prispevkov za druge
585,0	1 000,0	ni relevantno	1 585,0	SESAR 2020	216,9	128,6	120,2	ni relevantno	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	Čisto nebo 2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	ni relevantno	3 063,0	IMI 2	241,9	144,0	83,9	ni relevantno	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	GCV 2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	ni relevantno	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	ni relevantno	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BBI	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Skupaj	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

(1) stvarni prispevki za operativne dejavnosti skupnega podjetja

(2) stvarni prispevki za dodatne dejavnosti zunaj delovnega načrta skupnega podjetja

Vir: podatki, ki so jih posredovala skupna podjetja

34 Ustanovne uredbe štirih skupnih podjetij (Čisto nebo, GCV, BBI in S2R) omogočajo stvarne prispevke zasebnih članov za dodatne dejavnosti zunaj delovnih programov skupnih podjetij. Kot je prikazano v [tabeli 2](#), so do konca leta 2018 pretežni del prispevkov članov iz zadevnih panog predstavljale prijave stroškov za te dejavnosti.

35 Stopnja izvrševanja stvarnih prispevkov za operativne dejavnosti je bila 25 %, stvarnih prispevkov za dodatne dejavnosti pa blizu 75 %. Ker skupna podjetja teh stvarnih prispevkov za dodatne dejavnosti v svojih zaključnih računih niso dolžna razkriti, Sodišče nima pooblastil, da bi jih revidiralo.

36 Sodišče je ugotovilo, da je bila ustanovna uredba Skupnega podjetja BBI leta 2018 spremenjena zato, da bi se članom iz zadevne panoge omogočilo, da svoje denarne prispevke zagotavljajo na ravni projektov. Vendar pa Sodišče meni, da še vedno obstaja veliko tveganje, da člani iz zadevne panoge do izteka programa tega skupnega podjetja ne bodo zagotovili minimalnega zahtevanega zneska denarnih prispevkov za operativne dejavnosti, ki znaša 182,5 milijona EUR. V tem kontekstu se je Komisija konec leta 2018 odločila proračun Skupnega podjetja BBI za leto 2020, ki je znašal 205 milijonov EUR, zmanjšati za 140 milijonov EUR.

Notranje kontrole v zvezi s plačili

37 Skupna podjetja so uvedla postopke predhodnih kontrol na podlagi finančnih in operativnih pregledov dokumentacije. Neodvisna zunanja revizijska podjetja, ki so jih najela skupna podjetja, izvajajo naknadne revizije pri upravičencih za vmesna in končna plačila v okviru 7. OP, za naknadno revizijo zahtevkov za povračilo stroškov v okviru programa Obzorje 2020 pa je pristojna skupna revizijska služba Komisije.

38 Za plačila nepovratnih sredstev v okviru 7. OP so skupna podjetja (razen ECSEL) poročala o stopnjah preostale napake pod pragom pomembnosti v višini 2 % na podlagi rezultatov naknadnih revizij konec leta 2018. Sodišče je ta rezultat potrdilo s preizkušanjem podatkov končnih plačil nepovratnih sredstev. Skupno podjetje ECSEL zaradi velikih razlik v metodologijah in postopkih, ki jih uporabljajo nacionalni organi za financiranje, ne more izračunati enotne stopnje preostale napake za plačila v okviru 7. OP. Sodišče je za ta plačila uporabilo stopnjo preostale napake, ki jo je GD RTD izračunal za celoten 7. OP in je konec leta 2018 znašala 3,36 %. Zato je glede na nizek odstotek plačil v okviru 7. OP leta 2018 stopnja preostale napake za skupna plačila Skupnega podjetja ECSEL za operativne dejavnosti v navedenem letu pod pragom pomembnosti.

39 Pri plačilih nepovratnih sredstev v okviru programa Obzorje 2020 so konec leta 2018 vsa skupna podjetja, ki izvajajo projekte tega programa, na podlagi rezultatov naknadnih revizij konec leta 2018 poročala o stopnji preostale napake pod pragom pomembnosti v višini 2 %. Pregled revizijskega dela skupne revizijske službe Komisije in zunanjih revizijskih podjetij, ki ga je izvedlo Sodišče, ter izbrani ponovno izvedeni pregledi pri upravičencih so ta rezultat potrdili.

40 Vendar je pregled Sodišča pokazal tudi podobne ugotovitve tistim iz poglavja 5 letnega poročila Sodišča za leto 2018.⁴ Sodišče je pregledalo naknadne revizije, ki so jih izvedli skupna revizijska služba Komisije in pogodbeni zunanji revizorji na podlagi vzorca plačil nepovratnih sredstev, ki so jih izvršili vsi organi EU, ki izvajajo dejavnosti programa Obzorje 2020. V nekaterih spisih, ki jih je pregledalo, je odkrilo nedoslednosti v zvezi s pristopom k vzorčenju ter slabosti v dokumentaciji in poročanju o revizijskih ugotovitvah ter tudi v kakovosti revizijskih postopkov. Ugotovilo je tudi metodološko slabost v zvezi z izračunom stopnje napake: čeprav se z naknadnimi revizijami redko doseže njihov namen, tj. čim večja pokritost sprejetih stroškov, se stopnja napake sistematično izračunava na podlagi vseh sprejetih stroškov in ne dejansko revidiranega zneska. Zaradi tega je stopnja napake v primerjavi s stopnjo napake, ki jo je ocenilo Sodišče na podlagi svoje metodologije, navedena prenizko.

Upravljanje projektov in nepovratnih sredstev

41 Leta 2018 je Skupno podjetje S2R prvič objavilo pilotni razpis s shemo pavšalnega financiranja, ki je omejen na njegove člane. Med postopkom ocenjevanja so finančni strokovnjaki naleteli na nekatera pomembna odstopanja med finančnimi predlogi in preteklimi finančnimi podatki upravičencev.

42 V primeru Skupnega podjetja BBI je zaradi zasnove njegovega razpisa za zbiranje predlogov iz leta 2018 in zaradi upravljanja sistema za razvrščanje predlogov ena od dveh vodilnih tem razpisa ostala brez financiranja, čeprav so bili predlogi, predloženi za obe temi, upravičeni in visoko ocenjeni. V primeru Skupnega podjetja SESAR so slabosti v zasnovi razpisa za zbiranje predlogov za Instrument za povezovanje Evrope iz leta 2018 povzročile prekrivanja in nedoslednosti pri merilih za dodelitev, kar je ogrozilo splošno uspešnost postopka ocenjevanja nepovratnih sredstev.

⁴ Glej poglavje 5 letnega poročila Evropskega računskega sodišča za leto 2018 – Konkurenčnost za rast in delovna mesta, modul 2.

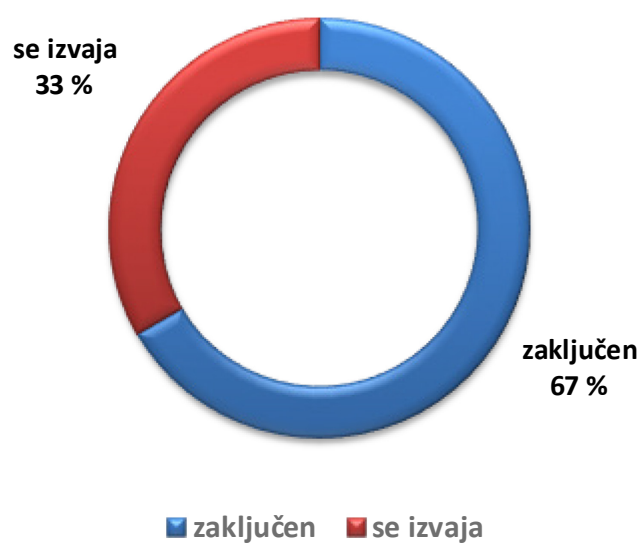
43 In nazadnje, Sodišče in zunanji strokovnjaki Skupnemu podjetju F4E že nekaj let priporočajo, naj uporablja sistem metode prislužene vrednosti⁵, s katero bi se merila smotrnost na podlagi tehničnega napredka projekta in stroškov, ki so nastali s tem napredkom. Medtem ko je Skupno podjetje F4E leta 2018 za spremljanje napredka svojega projekta še naprej uporabljalo sistem kreditnih točk ITER, je upravni odbor aprila 2019 potrdil predlog svoje *ad hoc* delovne skupine o sistemu metode prislužene vrednosti.

Spremljanje upoštevanja prejšnjih revizijskih ugotovitev

44 Skupna podjetja so v večini primerov sprejela popravljalne ukrepe za upoštevanje opazanj in pripomb iz specifičnih letnih poročil Sodišča iz prejšnjih let. Na [sliki 7](#) je prikazano, da so bili popravljalni ukrepi za 30 opazanj, ki konec leta 2017 niso bila obravnavana, sprejeti v letu 2018: konec leta 2018 so bili zaključeni popravljalni ukrepi za 20 opazanj (67 %), za 10 opazanj (33 %) pa so se še izvajali. Več podrobnosti je na voljo v prilogah k poglavju 3 celotnega poročila.

⁵ Sistem metode prislužene vrednosti pomaga upravljavcem projektov pri merjenju smotrnosti projekta. Gre za sistematičen postopek spremljanja projektov, ki se uporablja za odkrivanje odstopanj pri napredku projekta na podlagi primerjave med opravljenim in načrtovanim delom. Uporablja se za kontrolo stroškov in časovnega razporeda ter zagotavljanje količinskih podatkov za odločanje o projektu. Referenčna osnova projekta je eden bistvenih elementov metode prislužene vrednosti in se uporablja kot referenčna točka za vse dejavnosti, povezane z njo.

Slika 7 – Spremljanje upoštevanja opažanj iz prejšnjih let

Vir: Evropsko računsko sodišče

Druge revizije in pregledi, povezani s skupnimi podjetji

45 Sodišče je v letih 2018 in 2019 izdalo tudi več posebnih poročil in pregledov, ki so se nanašali na skupna podjetja (glej [sliko 8](#)).

Slika 8 – Rezultati revizij iz drugih izdelkov, povezanih s skupnimi podjetji, ki jih je nedavno objavilo Sodišče

Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča 28/2018 – Večina ukrepov za poenostavitev v programu Obzorje 2020 je upravičencem olajšala življenje, vendar so izboljšave še vedno možne

Program Obzorje 2020 zagotavlja financiranje za raziskovalce, raziskovalne inštitute, univerze, zasebne družbe in javne organe kot individualne subjekte ali konzorcije, ki sodelujejo pri skupnih raziskovalnih projektih. S proračunom v višini 76,4 milijarde EUR za obdobje 2014–2020 velja za največji javno financiran program za raziskave in inovacije na svetu.

Sodišče je pri reviziji preučilo, ali se je zaradi sprememb, uvedenih s programom Obzorje 2020, uspešno zmanjšalo upravno breme za upravičence. Ugotovilo je, da je bila večina ukrepov za poenostavitev uspešna, čeprav niso vsi ukrepi prinesli želenih rezultatov, tako da so še vedno možne izboljšave. Upravičenci potrebujejo več navodil in orodij, ki bodo bolj prijazna za uporabnike, Komisija pa mora še dodatno preizkusiti ustreznost in uporabnost novih shem financiranja. Pomembna je tudi stalnost pravil. Upravičenci so sicer sposobni prilagajati se kompleksnemu položaju, vendar lahko pogoste spremembe navodil povzročajo zmedo in negotovost.

Podrobnosti o revizijskih zaključkih so skupaj z ustreznimi priporočili in odgovori revidiranja na voljo na spletišču Sodišča eca.europa.eu.

Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št. 11/2019 – Uredba EU za posodobitev upravljanja zračnega prometa ima dodano vrednost, toda financiranje je bilo večinoma nepotrebno – uvajanje projekta SESAR

EU je leta 2005 začela izvajati program SESAR za uskladitev in posodobitev sistemov in postopkov upravljanja zračnega prometa po Evropi. Ti sistemi so se običajno razvijali na nacionalni ravni. EU je med letoma 2005 in 2020 za projekt SESAR skupaj namenila 3,8 milijarde EUR, od tega je bilo 2,5 milijarde EUR predvidenih za podporo uvedbi takih sistemov in postopkov.

Sodišče je to revizijo pregledalo in intervencijo EU v uveljavljani fazi projekta SESAR, ki je tehnološki steber pobude EU za enotno evropsko nebo. Prišlo je do zaključka, da ima regulativna intervencija EU v obliki skupnih projektov dodano vrednost, toda ugotovilo je tudi, da je bilo financiranje EU v podporo posodobitvi upravljanja zračnega prometa večinoma nepotrebno in da so se pri upravljanju financiranja pojavljale nekatere pomanjkljivosti. Sodišče je dalo Evropski komisiji več priporočil, ki naj bi pripomogla k izboljšanju njene podpore posodobitvi upravljanja zračnega prometa.

Podrobnosti o revizijskih zaključkih so skupaj z ustreznimi priporočili in odgovori revidiranja na voljo na spletišču Sodišča eca.europa.eu.

Panoramski pregled 2018 – Na poti k uspešnemu prometnemu sektorju v EU: izzivi, ki jih je treba obravnavati

Ta panoramski pregled vsebuje opis in analizo dejavnosti EU na področju prometa. Sodišče se je osredotočilo na naložbe v infrastrukturo, ki se financirajo iz proračuna EU, in medsektorska tematska področja, ki jih je opredelilo pri svojih preteklih revizijah petih glavnih načinov prevoza, in sicer cestnega, železniškega, zračnega in pomorskega ter prevoza po celinskih plovni poteh.

Sodišče je ugotovilo, da je EU dosegla napredek pri razvoju infrastrukture in odpiranju notranjega trga prometa, vendar je opozorilo tudi na to, da mora EU na poti k izboljšani mobilnosti v Uniji rešiti šest glavnih izzivov. Ti zajemajo uskladitev ciljev in prioritet s sredstvi, boljše načrtovanje, vzdrževanje infrastrukture, uspešno izvrševanje, preusmeritev tovornega prometa s cest in zagotavljanje dodane vrednosti EU.

Cilj tega panoramskega pregleda je deležnikom in zainteresiranim stranem zagotoviti jasne in dostopne informacije ter jih tako spodbuditi k temu, da izboljšajo ukrepe in/ali jih bolj uskladijo in tako ustvarijo dodano vrednost pri zahtevanju EU pri doseganju ciljev prometne politike.

Podrobnosti o revizijskih zaključkih so skupaj z ustreznimi priporočili in odgovori revidiranja na voljo na spletišču Sodišča eca.europa.eu.

Vir: Evropsko računsko sodišče

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Urad za publikacije
Evropske unije